

תקוֹן שִׁשִׁים וְשִׁבְעָה

ליל ט' בניסן

השירה שתצא מחכמה סתימאה

וּלְכֹל הַיָּד הַחֲזָקָה. הָא רַב הַמְנוּנָא
 תְּזַמְּרֵנָּה בְּא, פִּתְח וְאָמַר, וּלְכֹל הַיָּד
 הַחֲזָקָה, בְּזִמְנָא שְׁתֵּאמְר שִׁירָה בְּעוֹלָם,
 [כְּמוֹ] שְׁפָתוֹב לְגַבְהָ: תְּשׁוּרֵי מֵרָאשׁ
 אֲמִנָּה (שִׁיר ד, ח). שְׁרוּחַ נוֹשֶׁבֶת לְמִטָּה
 מִהַחֲכֵמָה סְתִימָאָה, וְעָלִיו [פְּתוּב]:
 וַיַּעֲבֹר אֱלֹהִים רוּחַ עַל הָאָרֶץ וַיִּשְׁכַּח
 הַמַּיִם (בְּרֵאשִׁית ח, א). אֱלוֹ הַמַּיִם שָׁל
 הַמַּבּוּל, שְׁהֵם עָשׂוּ וַיִּשְׁמַעְאֵל. בָּא וְרָאָה,
 בְּזִמְנָא שְׁרוּחַ זֹו תְהִיָּה נוֹשֶׁבֶת מְלַמְעָלָה,
 עַל יָדָה יִתְחַדְּשׁוּ מִדְּרָגוֹת לְמַעְלָה. וְאַחַר
 כֵּן, הִיא תִרְדַּ לְמִטָּה וְתִשְׁרָה עַל מְלֶךְ
 הַמַּשְׁיחִי, וּמִמֶּנּוּ תִתְפַּשֵּׁט עַל כָּל יִשְׂרָאֵל,
 וְעַל יָדָה [עַל יְדֵי הָרוּחַ] יֵאמְרוּ שִׁירָה.
 אֲו יוֹעֲדוּ כָּלֵם כְּאֶחָד, מִתְחַבְּרִים כְּאֶחָד
 עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים. וְזֶה סוּד: יָד הַחֲזָקָה,

וּלְכֹל הַיָּד הַחֲזָקָה. הָא רַב הַמְנוּנָא
 סָבָא אֲתֵי פִתְח וְאָמַר וּלְכֹל הַיָּד הַחֲזָקָה
 בְּזִמְנָא דְתַתְּמַר שִׁירָתָא בְּעֵלְמָא דְכְּתִיב
 בֵּה תְשׁוּרֵי מֵרָאשׁ אֲמִנָּה (שִׁיר ד ח).
 דְרוּחָא מִחֲכֵמָה סְתִימָאָה נָשִׁיב לְתַתָּא,
 וּבֵה וַיַּעֲבֹר אֱלֹהִים רוּחַ עַל הָאָרֶץ וַיִּשְׁכַּח
 הַמַּיִם (בְּרֵאשִׁית ח א). אֲלִין מִזֵּן דְטוּפְנָא
 דְאֲנוּן עָשׂוּ וַיִּשְׁמַעְאֵל. תָּא חֲזִי בְזִמְנָא
 דְרוּחָא דָּא יְהָא נָשִׁיב מְלַעְלָא, בֵּה
 יִתְחַדְּשׁוּן דְרָגִין לְעֵלָא. לְכַתֵּר לְתַתָּא
 נְחִית וְשָׂרֵי עַל מְלַכָּא מְשִׁיחָא וּמִינָה
 יִתְפַּשֵּׁט עַל כָּלֵהוּ יִשְׂרָאֵל וּבֵה יִימְרוּן
 שִׁירָתָא. כְּדִין יִזְדְּמִנוּן כְּלָהוּ כְּחֵדָא,
 מִתְחַבְּרִין כְּחֵדָא עֲלָאֵי וְתַתָּאֵי. וְרָזָא דָּא יָד

1. עי' לעיל תי' מו, ד"ה מההוא זמנא: מזמור שירו לה' שיר חדש.. מזמור זה, מי אומר אותו, זה רוח הקודש, רוח שיוצאת מחכמה סתימאה; עי' מ' הגאולה עמ' סז: "ותדע שבהתברר הביורורים כמו כן יצאו ישראל מן הגלות, וכאשר יגיעו לאמנה יאמרו שירה. ועתה אודיעך סוד נאה ונעים בענין השירה הזאת או מי יאמר אותה. ותדע כי כל העולה - בשירה הוא עולה." שמות רבה כגה: "דבר אחר, תשורי מראש אמנה - עתידין ישראל לומר שירה לעתיד לבוא, שנאמר: שירו לה' שיר חדש..."; זהר ח"ג רפז, ע"א; ועוד, ת"ז תי' כא, נא, ע"ב.

2. עי' אדיר במרום ח"ב, מ' דניאל עמ' יג יד, על רוח זו שיוצאת מחוטמא דאריך, שעליה כתוב: רוח אפינו משיח ה'; לקמן תי' ע, ד"ה תיקונא תליתאה; אוצרות רמח"ל תהלים עמ' קסו: "ונחה עליו רוח ה' - צריך שיתפשט על המשיח אור אחד מח"ס, וזהו רוח ה'"; תקט"ו תפלות, ת' קה; ת' קנד: "וטהר לבנו לעבדך באמת, באותו הרוח העליון שיורד על ראש מלך המשיח ומשם לכל ישראל"; ועוד.

כְּמוֹ שְׁנֵאמַר בְּמִצְרַיִם: פִּי כִּיד חֻזְקָה וְגו' (שְׁמוֹת ו,א). וְסוּד הַדְּבָר, [יְהִי מְחַבְרִים] הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתְּחַתּוֹנִים, וְהַשְּׂכִינָה מִתְחַזְקֶת בְּאִמְצָע, בֵּין זֶה לָזֶה. וְזֶה סוּד [הַפְּסוּק]: אֲתִי מְלֻבְּנוֹן פְּלָה אֲתִי מְלֻבְּנוֹן תְּבוֹאִי וְגו' (שִׁיר שְׁשָׁם, שָׁם) שְׁהֵם [הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתְּחַתּוֹנִים] מִתְחַדְּשִׁים בְּאוֹתוֹ הָאוֹר [מְחַכְמָה סְתִימָאָה], שְׁהִיא חֲדוּשׁ וְדָאִי. וְאָז: תְּשׁוּרֵי מְרָאשׁ אֲמִנָּה (שְׁשׁ שְׁשָׁם, [מְרָאשׁ אֲמִנָּה] - זֶה רֹאשׁ הָאִמּוּנָה שְׁהִיא חֲכֻמָּה סְתִימָאָה, שְׁמִשְׁשׁ [דְּהֵינּוּ, מְהָרָאשׁ שֶׁל אֲרִיךְ] תִּצָּא שִׁירָה זֶה וְדָאִי. מְמַעֲנֹת אֲרִיזוֹת וְגו' (שְׁשׁ שְׁשָׁם, שְׁשָׁם) - בְּזִמְנֵי שְׁתִּצָּא הַשְּׂכִינָה מִתּוֹךְ הַקְּלָפוֹת הָאֵלוּ שֶׁל הַגְּלוּת. אִז [שְׁמֵן] הַמְּשַׁחָה [דְּהֵינּוּ הַשְּׂכִינָה] תִּשְׁרָה עַל רֹאשׁ מְלֶכֶד הַמְּשִׁיחַ בְּרָאוּי. וְזֶה סוּד: וְלִכְל הַמּוֹרָא הַגְּדוֹל, בְּשְׂכִינָה שְׁשׁוּרָה עֲלוּ וּמְתִישְׁבַת כְּמוֹ שְׂרָאוּי. וְזֶה יִרְאֵת הַשֵּׁם [הַשְּׂכִינָה], שְׁנֵאמַר לְגַבְהָ: וְהִרְיָחוּ בִּירְאֵת יְהוָה (יִשְׁעִיהּ יא,ג).

הַחֻזְקָה כְּמָה דְאִתְמַר בְּמִצְרַיִם פִּי כִּיד חֻזְקָה וְכו' (שְׁמוֹת ו,א). וְרָזָא דְמְלָה עֲלֵאִי וְתַתְּאִי, וְשְׂכִינְתָא מִתְתַקְפָּא בְּאִמְצָעִיתָא בֵּין הָאִי לְהָאִי. וְרָזָא דְאִי (שִׁיר ד' ח) אֲתִי מְלֻבְּנוֹן פְּלָה אֲתִי מְלֻבְּנוֹן תְּבוֹאִי וְכו'. דְאִנּוּן מִתְחַדְּשֵׁן בְּהֵוָה נְהוּרָא חֲדוּשָׁא וְדָאִי. כְּדִין תְּשׁוּרֵי מְרָאשׁ אֲמִנָּה, דְאִי רִישָׁא דְמְהִימְנוּתָא חֲכֻמָּתָא סְתִימָאָה, דְמִתְמַן תִּיפּוּק שְׂיִרְתָּא דְאִי וְדָאִי. מְמַעֲנֹת אֲרִיזוֹת וְכו' בְּזִמְנָא דְתִיפּוּק שְׂכִינְתָּא מִגּוֹ קְלִיפִין אֲלִין דְגְלוּתָא. כְּדִין מְשִׁיחוּ אֲתִישְׁבַע עַל רִישָׁא דְמְלָפָא מְשִׁיחָא כְּדָקָא יָאוּת. וְרָזָא דְאִי וְלִכְל הַמּוֹרָא הַגְּדוֹל, בְּשְׂכִינְתָּא דְשִׁרִית עֲלֵהּ וּמְתִישְׁבָא כְּדָקָא חֲזִי, וְדָא יִרְאֵת ה' דְאִתְמַר בֵּיהּ וְהִרְיָחוּ בִּירְאֵת ה' (יִשְׁעִיהּ יא,ג).

וְעוֹד, וְלִכְל הִיד הַחֻזְקָה, זֶה:

וְעוֹד, וְלִכְל הִיד הַחֻזְקָה. דְאִי

3. לבנון הוא רמז לחכמה סתימאה, ראש של אריך שהוא גולגלתא חוורא (הראש הלבן שכולו חסד), כלה - רמז לשכינה; עי' לעיל תי' סא (סוף).
4. אריות - רמז לגלות בתוך שבעים אומות, עי' זהר שמות ח"ב, ה, ע"ב.
5. זהר ויקרא ח"ג יט, ע"ב; משיחו [בארמית] - הוא שמן המשחה שנרמז גם כן בתהלים קלג: "כשמן הטוב על הראש.. כטל חרמון שיורד על הררי ציון"; תקט"ו תפלות, ת' שעז: "ומיד שמן זה יורד לגביו, שנאמר בו: מצאתי דוד עבדי בשמן קדשי משחתיו.."; אוצרות רמח"ל עמ' פג: "... שהשמן הוא סוד הארת הח"ס".
6. עי' ת"ז, הקדמה ה, ע"א; תי' לג, עו, ע"ב; לעיל תי' מו.
7. והריחו - רמז לרוח שקיבל המשיח מחכמה סתימאה, שעל ידו יזכה לעטרה [השכינה] שתשרה עליו. עי' אדיר במרום ח"ב עמ' יב.

תקוון שישים וישמונה

משה הכין תיקונים לגלות ולגאולה

ולכל היד החזקה דא פמה תקונין
 עלאין ותקיפין דאתקין משה רעיא
 מהימנא למאי דאתחזי משירותא
 דעלמא עד זמנא דפרקנא. דהכא
 אצטרין לאתקפא מלין בתקפא דלא
 יתקלקלון. בגין דיכלון לקבלא תקונא
 לבתר. ולכל המורא הגדול, אלין תקונין
 דאזדמנן ליה לזמנא דאתי. דהא פדין
 פרקנא יהא שלים ויתמר בה וייראוי
 גוים את שם ה' (תהלים קב טז). ולכל
 המורא הגדול ודאי.

ולכל היד החזקה - זה הרבה
 תקונים עליונים וחוקים, שתקן משה
 הרועה הנאמן למה שראוי, מהתחלת
 העולם עד זמן הגאולה. שכאן צריך
 לחזק הדברים בתקף פדי שלא
 יתקלקלו, בעבור שיוכלו לקבל התקון
 אחר פד. ולכל המורא הגדול - אלו
 התקונים שמוכנים לעתיד לבא. שהרי
 אז הגאולה תהיה שלמה, ויאמר בה:
 וייראו גוים את שם יהוה (תהלים קב, טז).
 [וזה] ולכל המורא הגדול, ודאי.

תקון ישימים ותשעה

הקדמת האירא

ולכל היד החזקה דא תיובתא דיתער קדשא בריה הוא בלפא דכל ישראל ביומא דיתגלי עליהו מלפא משיחא. ורזא דא השיבנו ה' אליך ונשובה (איכה ה כא). דהא מגו מלין דימלל על לבהון מלפא משיחא תתער אימא עלאה דאיהי תיובתא, ליחדא לבהון לעלא ותיובתא יתער בגויהו. פדין אתערותא יסתלק מניהו לעלא, עד דיתגלי עליהו קדשא בריה הוא ושכינתיה בכל רתיכא עלאה. פדין ולכל המורא הגדול. דהא בההוא זמנא תתישב שכינתא למשרי עליהו פדקא יאות. ותשפח לה ניקא מה דלא אשפחת בגלותא, דאתמר בה ולא מצאה היונה מנוח לכף רגלה (בראשית ח ט). אכל בההוא זמנא תשפח לה ניקא ודאי. ודא המורא הגדול, מסטרך דאימא. ביום ההוא יתקע בשופר גדול (ישעיה כז יג) פגונא דמ"ת דאתמר בישראל מי יתן והיה לבכם זה להם

ולכל היד החזקה דא תיובתא דיתער קדשא בריה הוא בלפא דכל ישראל ביומא דיתגלי עליהו מלפא משיחא. ורזא דא השיבנו ה' אליך ונשובה (איכה ה כא). דהא מגו מלין דימלל על לבהון מלפא משיחא תתער אימא עלאה דאיהי תיובתא, ליחדא לבהון לעלא ותיובתא יתער בגויהו. פדין אתערותא יסתלק מניהו לעלא, עד דיתגלי עליהו קדשא בריה הוא ושכינתיה בכל רתיכא עלאה. פדין ולכל המורא הגדול. דהא בההוא זמנא תתישב שכינתא למשרי עליהו פדקא יאות. ותשפח לה ניקא מה דלא אשפחת בגלותא, דאתמר בה ולא מצאה היונה מנוח לכף רגלה (בראשית ח ט). אכל בההוא זמנא תשפח לה ניקא ודאי. ודא המורא הגדול, מסטרך דאימא. ביום ההוא יתקע בשופר גדול (ישעיה כז יג) פגונא דמ"ת דאתמר בישראל מי יתן והיה לבכם זה להם

1. עי' ת"ז תי' סט, קטו, ע"ב; ובכ"ז יש כאן חידוש גדול של הרמח"ל שמלך המשיח הוא שיעורר תשובה בלב ישראל, ואח"כ הם ישובו לה'.
2. עי' ת"ז בהקדמה א, ע"ב.
3. עיי"ש ובתי"ו, כב, ע"ב; תקט"ו תפלות ת' קעז.

לִירְאָה אוֹתִי וְכוּ' כָּל הַיָּמִים (דברים ה כו),
שְׁהָרִי בְּזִמְנָן הַהוּא שְׁרַתָּה הַשְּׂכִינָה
בְּלִבְּכֶם, אֲלֵא שְׁלֵא הַתְּקִימָה. וְלַעֲתִיד
לְבוֹא, תִּשְׁרָה וְתִתְקַיֵּם לְעוֹלָמִים. אֲשֶׁרִי
חִלְקֶיכֶם.

וְהִנֵּה אֲלֵיָּהוּ הַנְּכִיבֵי הַנְּאֻמָּן בֵּא,
פֶּתַח וְאָמַר, ר' ר' וְהִנֵּה בַיּוֹם הַהוּא
יִתְקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל וְגו' (שְׁעִיָּה שֶׁם, שֶׁם).
אֲשֶׁרִי מִי שְׁזָכָה לְלֶכֶת בְּדַרְכֵי הַסּוּדוֹת
הָעֲלִיּוֹנִים הַנְּעֻלָּמִים שֶׁל הַמֶּלֶךְ. שְׁהָרִי
סוּדוֹת אֵלּוּ, עֲלִיּוֹנִים הֵם, וְנִסְתָּרִים
וְנִעְלָמִים, שְׁלֵא נִתְּנוּ אֲלֵא לְאוֹתָם קְדוּשָׁי
עֲלִיּוֹן שְׁהַשְּׂכִינָה שׁוֹרָה בְּלִבְּכֶם, וְעַל יְדֵי
רוּאִים כְּמוֹ שְׁרוּאָה מִתּוֹךְ מְרָאָה' כָּל
אֵלּוּ הַמְּדַרְגּוֹת שְׁמֵאִירוֹת עֲלֵיהֶן תְּמִיד,
וְאִינֵם מִפְּסִיקִים. בֵּא וְרֵא, מַה זֶה
מְדַרְגּוֹת? וְמַה זֶה סְפִירוֹת? אֲלֵא כָּאֵן
יֵשׁ סוּד עֲלִיּוֹן לְחֻכְמֵי לֵב, סוּד הַסּוּדוֹת
וְדָא, שְׁלֵא נִדְעָה וְלֵא נִתְּגַלָּה מִכְּמָה
שְׁנַיִם, וְכִמָּה דוֹרוֹת. וְעַכְשָׁו צְרִיךְ לְגַלוֹת
אוֹתוֹ כָּאֵן, לְפָנֵי הַקְּדוּשָׁי-בְּרוּךְ-הוּא
וְשְׁכִינָתֵיהֶן, שְׁהָרִי עַת רְצוֹן הוּא לְפָנֵיהֶם,
וְדָא.

פֶּתַח [אֲלֵיָּהוּ] בְּתַפְלָה, וְאָמַר: רְבוֹן
הָעוֹלָמִים סִבַּת כָּל הַסְּבוּת, אֲתָה הוּא
לְבַדְּךָ שְׁעוּשָׂה הַכֹּל, וְאֵין מִי שְׁעוּשָׂה
דְּכֵר חוּץ מִמֶּךָ. אֲתָה עוֹשֵׂת כָּל
הָעוֹלָמוֹת, עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים בְּרִצּוֹנְךָ,
וְאֲתָה מְנַהֶגֶת אוֹתָם, וְעוֹשֵׂה בְּהֵם
כְּתַפְלָךְ, וְאֵין מִי שִׁישְׁנָה. יְהִי רְצוֹן

לִירְאָה אוֹתִי וְכוּ' כָּל הַיָּמִים (דברים ה כו)
דְּהָא בְּהוּא זְמַנָּא שְׂרַתָּה שְׂכִינָתָא
בְּלִבְיָהוּ, אֲלֵא דְלֵא אֲתַקְיַמַת. וְלִזְמַנָּא
דְּאֲתִי תִשְׁרִי וְתִתְקַיֵּם לְעֻלְמִין. זְכָאָה
חִוְלְקֵהוּן.

וְהָא אֲלֵיָּהוּ נְכִיבָה מְהִימָנָא אֲתִי
פֶתַח וְאָמַר, ר' ר' וְהִנֵּה בַיּוֹם הַהוּא
יִתְקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל וְכוּ'. זְכָאָה אִיְהוּ
מֵאֵן דְּזָכִי לְמִיָּהּ בְּאַרְחִין רְזִין עֲלֵאִין
סְתִימִין דְּמִלְכָּא. דְּהָא רְזִין אֲלִין עֲלֵאִין
אֲנּוּן סְתִימִין וְטְמִירִין, דְּלֵא יִתְיַיְבּוּ
אֲלֵא לְאֲנּוּן קְדִישֵׁי עֲלִיּוֹנִין דְּשְׂכִינָתָא
שְׂרַתָּה בְּלִבְיָהוּ, וְכֵה תְּמַאֵן כְּמַאֵן דְּחֻמֵי
מְגוּ אֲסִפְקָלְרִיא כְּלֵהוּ דְּרִגִין דְּנִהָרֵן עֲלֵה
תְּדִיר וְלֵא פְּסִקִין. תָּא חֲזִי מֵאִי דְּרִגִין
וּמֵאִי סְפִירִין. אֲלֵא הָכָּא רְזָא עֲלֵאָה
לְחֻכְמֵי לְבָא רְזָא דְּרִזִין וְדָאִי דְּלֵא
אֲשְׁתְּמוּדַע וְלֵא אֲתַגְלֵא מִכְּמָה שְׁנִין
מִכְּמָה דְּרִין. וְהַשְּׁתָּא אֲצִטְרִיף לְגַלְאָה
לֵה הָכָּא קְמִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא
וְשְׂכִינָתֵיהֶן, דְּהָא עַדְן רְעוּתָא אִיְהוּ
קְמִיָּהוּ וְדָאִי.

פֶּתַח בְּצִלוֹתָא וְאָמַר, רְבוֹן עֲלֵמִין עֲלֵת
עַל כָּל הָעֲלוֹת דְּאֲנָתָ אִיְהוּ לְחוּדְךָ דְּעֶבֶד
כְּלֵא וְלִית דְּעֶבֶד מְלָה בְּרַ מְנַךְ. אֲנָתָ
עֶבְדָּת כְּלֵהוּ עֲלֵמִין עֲלֵאִין וְתַתְּאִין
בְּרַעוּתְךָ, וְאֲנָתָ מְנַהֶגֶת לֵהוּ וְעֶבֶד בְּהוּ
כְּמַצְבְּךָ וְלִית דְּאֲשְׁנִי. יְהֵא רְעוּא קְמַךְ

מִלְפָּנֶיךָ, לְפָתוּחַ לִי שְׁעָרֵי רְצוֹן, וְלִסְדֵּר בְּפִי מְלוֹתֶיךָ, שְׂאוֹמֵר עִכְשׁוֹ, מְלִים שֶׁל אֲמַת, מְלִים שֶׁבָּהֶם תִּעֲלֶה הַשְּׂכִינָה מִהַגְּלוּת וְכוּ'. וְנִשְׁמַח בְּכַבּוּדְךָ, בְּמַהֲרָה וּבְזִמָּן קָרוֹב וְכוּ', בְּרוּךְ יְהוָה שֶׁמֶד לְעוֹלָם וְלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים.

לְמִפְתַּח לִי תִרְעִין דְּרַעְוָא, וְלִסְדֵּרָא בְּפּוֹמָאֵי מְלִיךָ דְּאָמָא הַשְׁתָּא מְלִין דְּקָשׁוּט, מְלִין דְּבַהּוּ תִיִּסְק שְׂכִינְתָּא מְגֻלוּתָא וְכוּ'. וְנִחְדֵי בִּיקְרָךְ בְּעַגְלָא וּבְזִמָּן קָרִיב וְכוּ' בְּרִיךְ יְהוָה שֶׁמֶד לְעוֹלָם וְלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִין.

פֶּתַח וְאָמַר: וְהַמְשַׁפְּלִים יוֹהָרוּ בְּזִהְרַת הַרְקִיעַ וְכוּ' (דְּנִיָּאל יב.ג). הַמְקַרָּא הוּא גַּעְלָם הוּא וְלֹא פִּרְשׁ. שְׂאִי-עַל-פִּי שְׁפִרְשׁ בְּכַמָּה אֲפָנִים, וְכַמָּה דְּבָרִים נֶאֱמָרוּ בּוֹ, אֲבָל [הַסּוּד] הַנֶּסְתָּר שֶׁלּוֹ עוֹמֵד בְּפָנִים, וְדָא, וְיִתְגַּלֶּה עִכְשׁוֹ וְכוּ'. בֹּא וְרֵא, הַהוּא סִבַּת הַסְּבוּת, נְעֵלָם מִכָּל גַּעְלָמִים [דְּהֵינּוּ הָאִין סוּף], שְׁלֹא נֹדַע וְלֹא נִתְפָּס כְּלָל. בְּשַׁעַת שְׂרָצָה לְעִשׂוֹת כְּבוֹד לְרַצּוֹנוֹ, מְרַד מְדְרוֹת [דְּהֵינּוּ שְׁעָרֵי שְׁעוּרִים] בְּאוּר שְׁלוֹ, וְאֵלּוּ הֵן הַסְּפִירוֹת. וְמָה הֵם? אֵלָּא כָּל הַדְּבָרִים שְׁעֻשָׁה, מְאוּר שְׁלוֹ עֲשֵׂה אוֹתָם וְדָא. וְסוּד הַדְּבָרִי: רַקַּע הָאֲרִיץ מְאִתִּי (יִשְׁעִיהַ מוֹדֵב), מוֹ אֲתִי כְּתִיב [וְקָרִי מְאִתִּי]. שְׁהֵרִי אֶפְלוּ כָּל הַדְּבָרִים שֶׁל הָעוֹלָם הַתְּחִתּוֹן [הָאֲרִיץ], נַעֲשׂוּ כְּלָם מְאוּר הָעֲלִיּוֹן. וְזֶה סוּד יֵשׁ מְאִין.

פֶּתַח וְאָמַר וְהַמְשַׁפְּלִים יוֹהָרוּ כְּזִהְרַת הַרְקִיעַ וְכוּ' (דְּנִיָּאל יב ג). הַאִי קָרָא סְתִים אִיהוּ וְלֹא אֲתַפְּרֵשׁ. דְּאִף עַל גַּב דְּלִכְמָה סְטָרִין אֲתַפְּרֵשׁ וְכַמָּה מְלִין אֲתַמְרוּ בֵּה, אֲבָל סְתִימוּ דִּילָה לְגוֹ קָאִים וְדָאִי וְיִתְגַּלִּי הַשְׁתָּא וְכוּ'. תָּא חֲזִי הַהוּא עֲלֵת עַל כָּל הָעֲלוֹת סְתִים מִכָּל סְתִימִין דְּלֹא אֲשַׁתְּמוּדַע וְלֹא אֲתַפְּס כְּלָל. בְּשַׁעַתָּא דְּבַעַא לְמַעַבְדַּ וְקָרָא לְרַעוּתָהּ, מְדִיד מְשִׁיחֵן בְּנִהִירוּ דִּילָה, וְאֵלִין אֲנִין סְפִירָן. מְאִי אִיהוּ? אֵלָּא כְּלָהוּ מְלִין דְּעַבִּיד, מְנַהִירוּ דִּילָה עַבִּיד לְהוּ וְדָאִי. וְרִזָּא דְּמָלָה רַקַּע הָאֲרִיץ מְאִתִּי (יִשְׁעִיהַ מוֹדֵב) מִי אֲתִי כְּתִיב. דְּהָא אֶפְלוּ כְּלָהוּ מְלִין דְּעֲלָמָא תַתְּאָה, כְּלָא מְנַהִירוּ עֲלָאָה

5. עי' זהר בראשית יט, ע"א: "בריש הורמנותא דמלכא בוצינא דקרדינותא, כד מדיד משיחא, האי נקודה, נפיק מינה קו, דסתים ניצוצא"; שערי רמח"ל עמ' קסד (פח"ד סי' כ"ז): "והפעולה הראשונה [דהיינו הצמצום] היתה, שים הגבול לפעולת אור... אח"כ התחילו להתנוצץ הספירות, והם הפעולות הפרטיות, כי אור המאציל היה חוזר ומתנוצץ, התנוצצות אחר התנוצצות".

6. עי' זהר פנחס ח"ג, רנו, ע"ב; כללי פתחי חכמה ודעת בדעת תבונות עמ' רצד, כלל שלישי: "והנה התפשטות המציאות הזה [שלשה ספירות] הוא החידוש הראשון יש מאין... וכל הענפים שהם הנבדלים הם יש מיש, כי כולם יוצאים מן השורש אשר להם בספירות האלה"; "קל"ח פתח לט: "והוא הנקרא בספר יצירה צ"ר ט"ק, ובו יש כוח להוציא נפרדים יש מאין"; דרוש ט"ב בשבט, אוצרות רמח"ל עמ' רמא: "וה"ס שם וכבוד למעלה, מסוד ה"שם" מתלהטים כל האורות העליונים, כלל היחוד העליון; מסוד ה"כבוד" יוצא עצם אחד שהוא יש

אתעביד. ורזא דא יש מאין, מההוא אין
עלאה דלא אתידע ולא אתפס כלל.

[פלומר] מההוא אין העליון שלא נודע
ולא נתפס כלל.

תא חזי בקדמינתא דכלא שיער שיעורין,
ורזא דא בוצינא דקרדינותא סתים
בסתומו עביד מלין בדרגיהו. אכל רזא
דכלא והמשפלים זיהרו פזהר הרקיע,
הכא אשתמודע רזא ודאי. דהא רקיעא
דא לתתא מנה נציין נציצו. אי תימא
דההוא נציצו איהו מלה אחרניא פר
מרקיעא? לאו הכי. אלא רקיעא
דאתפשט לאנהרא דא נציצו דילה מטי
למאן דחמי לה. הכי אנון ספירן עלאין,
דהא נציצו אנון, דנציין ממארי כלא
למעבד עובדין לאתפשטא בכל עלמין.
נציצו דא לעלא על כלא אלין אנון
ספירן, וכלא איהו חד ביחודא חד. דהא

בא וראה, בתחלת הכל שער שעורים.
וזה סוד בוצינא דקרדינותא, נעלם
בהעלם, עשה הדברים במדרגותיהם.
אכל סוד הכל: והמשפלים זיהרו פזהר
הרקיע, פאן נודע הסוד ודאי. שהרי
רקיע זה מנציין התנוצצות למטה ממנו.
ואם תאמר, שאותה התנוצצות היא
דבר אחר מחוץ לרקיע? לא כן, אלא
הרקיע שמתפשט להאיר, זה
ההתנוצצות שלו שמגיעה למי שרואה
אותה. כך הם הספירות העליונות,
[אינם דבר אחר חוץ מא"ס]⁹ שהרי הם
התנוצצות שמתנוצצת מאדון הכל,
לעשות מעשים ולהתפשט בכל
העולמות. התנוצצות זו שהיא למעלה
מהכל, אלו הם הספירות, והכל הוא
אחד ביחוד אחד [כלי פירוד מהא"ס
כלל]¹⁰. שהרי ההוא שבפנים [דהיינו

מאין, וזהו הלוש העליון, שכל שאר הנבראים נעשים ממנו".

7. עי' זהר חדש בראשית כ"ב ע"א, שברא עולמות יש מאין, וזה בחי' ע"ק, עי' זהר בשלח ח"ב ס"ד ע"ב. עי' אדיר במרום ח"ב, ארימת ידי בצלותין, עמ' פט: "ההוא נהירו דנהיר מיניה מחשבה דלא ידע איהו וכו' בה כלל אקרי אין, והוא סוד הסדר של ה' שאמרנו למעלה".
8. עי' מבוא שערים כד, ע"ג; ועי' זהר בראשית ח"א, טו, ע"א, ובהגהות שם אות ג', בוצינא דקרדינותא היא אבן הבנאים שבה שוקלים ומודדים. ועוד כמה מקורות בזהר ובתיקונים; עי' עץ חיים שער א' ענף ב', יא, ע"ד, ענין הצמצום הזה הוא לגלות שורש הדינים, כדי לתת מדת הדין אח"כ בעולמות, ונקרא בוצינא דקרדינותא; עי' קל"ח פתח ל עמ' זא, המונח הראשון שהתגלה אחרי הצמצום הוא ההדרגה וזה לפני גילוי הספירות. ואם כן, בא רבינו להעמיד אותנו על ההבדל בין המדרגות לבין הספירות.
9. ועי' לעיל בתי' נד, בדברי חד סבא, ושם הרקיע זה סוד אימא, והאותיות סוד ז"ן. אולם כאן אליהו הנביא מדבר על מצב גבוה מאוד דהיינו בשלב שלפני גילוי הספירות ממש, ראה לקמן הערה 12.
10. כאן רבינו מדבר על ספירות הא"ס (אפשר לדבר כאן בא"ס רק בדרך השאלה) והגם שהם הרבה (עשר), הם נמצאים ביחוד אחד. עי' לקמן הערה 12; אדיר במרום עמ' קעד: "עד שהא"ס ב"ה העומד בתוך כל הספירות יהיה כולל אותם בכחו הפשוט ששם אין חילוק בין א' לא'. וזהו סוף הדבקות וסוף היחוד המגיע עד הא"ס.

הא"ס] הוא שְׁעוּשָׁה הַכֵּל בְּחֶסֶד דִּין וְרַחֲמִים, שְׁבָהֶם מְנַהֵג הָעוֹלָמוֹת. וְכִמּוֹ שְׁהַרְקִיעַ לוֹהֵט בְּגוֹנוֹ וְנִרְאָה לְעֵינַיִם, כִּד הַהוּא עֵלֶת הַכֵּל, מְנַצֵּץ הַתְּנוּצָצוֹת, אוֹר שְׁלוֹ, לְהַתְּפַשֵּׁט לַעֲשׂוֹת מַעֲשִׂים בְּעוֹלָם, לְרַחֲמִים אוֹ לְדִין. וְאִז לֹהֶטֶת הַתְּנוּצָצוֹת וְנוֹדַעַת בְּמִדְרָגָה אַחַת, וְקוֹרְאִים לָהּ כְּתָר. לֹהֶטֶת לְצַד אַחַר וְנוֹדַעַת בְּמִדְרָגָתָהּ, וְקוֹרְאִים לָהּ חֲכָמָה. לֹהֶטֶת לְצַד אַחַר וְנוֹדַעַת בְּמִדְרָגָתָהּ, קוֹרְאִים לָהּ בִּינָה. וְכִד [יוֹצְאִים] בְּלָם, לְפִי הַמַּעֲשִׂים שְׁעוּשָׁה אוֹתוֹ הַנְּעֵלָם הַפְּנִימִי, מְנַצֵּץ [וּמוֹצִיא] הַתְּנוּצָצוֹת לַחוּץ. וְהַכֵּל בְּגוֹבֹל עוֹמֵר, בְּגִלְל אוֹתוֹ בּוֹצִינָא דְקַרְדִּינּוֹתָא שְׁמַעְמִיד הַדְּבָרִים כִּד.¹¹

וְאִם תֹּאמַר, שְׁשִׁשׁ [בְּחִינַת] מְקוֹם לְאֵלוֹ הַסְּפִירוֹת!¹²? לֹא כִד, אֶלָּא הַהוּא נְעֵלָם

הַהוּא דְלָגוֹ אִיהוּ דְעֵבִיד פְּלֵא בְּחֶסֶד דִּין רַחֲמִים דְבָהוּ מְנַהֵג עַלְמִין. וְכַגּוֹנָא דְרַקִּיעָא לְהִיט בְּגוֹנוֹי וְאִשְׁתְּמוּדַע לְעֵינַין, הִכִּי הַהוּא עֵלֶת עַל פְּלֵא נְצִיץ נְצִיצוֹ נְהִירוֹ דִּילָהּ לְאִתְּפִשְׁטָא לְמַעַבְד עוֹבְדִין בְּעֵלְמָא לְרַחֲמִי אוֹ לְדִינָא. כִּדִּין לְהִיט נְצִיצוֹ וְאִשְׁתְּמוּדַע בְּדִרְגָא חֲדָא וְקַרְיָנָן לָהּ כְּתָר. לְהִיט לְסִטְר אַחְרָא וְאִשְׁתְּמוּדַע בְּדִרְגוֹי וְקַרְיָנָן לָהּ חֲכָמָה. לְהִיט לְסִטְר אַחְרָא וְאִשְׁתְּמוּדַע בְּדִרְגוֹי וְקַרְיָנָן לָהּ בִּינָה. וְהִכִּי בְּלָהוּ לְפּוּם עוֹבְדִין דְעֵבִיד הַהוּא סְתִים דְלָגוֹ, נְצִיץ נְצִיצוֹ לְבָר. וְכֵלָא בְּתַחוּמָא קָאִים בְּגִין הַהוּא בּוֹצִינָא דְקַרְדִּינּוֹתָא דְאָקִים מְלִין הִכִּי.

אִי תִימָא דְאִית אַתְר לְאֵלִין סְפִירָן?! לֹאוֹ הִכִּי. אֶלָּא הַהוּא סְתִים מְכֵלָא לְפּוּם

11. וכאן רומז לקו המדה העושה הגבולות, עי' קל"ח פתח ל עמ' צח: "הנהגה עתה צריך שתבין דבר אחד שנתחדש אחר הצמצום, והוא קו המדה, וענינו כח גבולים העושה ההעדרים והחסרונות... זה סוד הדין שנתגלה בצמצום, והוא הכוח של ההעלמים וההעדרים"; פתח לג, עמ' קכה: "זוה תבין במ"ש כבר בענין ההעלמים, שהיה קו המדה הולך ועושה - שבכל העלם מתחדשות תולדות לפי ההעלם הזה."; אדיר במרום עמ' קמד: "לכן עם האור יוצא הגבול שלו, בסוד קו המדה", ושם עמ' רמט: "כי הכל נברא בשיעור מדוקדק, בכוח קו המדה המעמיד [הדברים] בגבולם... כי הלא הדין הוא קו המדה המשים גבול פרטי לכל".

12. כדי להבין הקטע הזה צריך לעיין היטב באדיר במרום ח"ב, עמ' סג-סד. מה שמגלה כאן רבינו מפי אליהו הנביא, הוא דבר נעלם וסתום גם מחכמי הקבלה. והוא המצבים (המדרגות) שלפני גילוי הספירות. גילוי הספירות נעשה רק אחרי הצמצום, דהיינו אחרי שהתגלה החלל (הפנוי) או המקום. אבל כאן אצלנו (תי' סט) אליהו הנביא מדבר על המצב שלפני ה"מקום". מיד אחר הצמצום, באור הנאצל הראשון שהוא כללות ענין הספירות (אדיר ח"ב עמ' סג) הנקרא חוט א"ס ב"ה (סוד היחוד גזי רמח"ל, עמ' רסו) שאין לנו בו השגה, בגלל שאין עוד מושג של מקום. וזאת היא השאלה: "ואם תאמר שיש מקום לאלו הספירות - לא כך". עיין אדיר ח"ב עמ' סג: "ובזמן החידוש הדבר הראשון שנתחדש הוא מציאות ענין הספירות... וזהו הנקרא באמת כתר, הוא האור הנאצל הראשון שהאיר הא"ס ב"ה... והכתר אינו אלא כללות כוח אחד, דהיינו כללות ענין הספירות... ואחר שהונח המונח הזה אז על פיו נבנה פרטות כל ההנהגה... והרי זה אור שני שהאיר הרצון ב"ה... (עמ' סד). והנה כל זה נעשה קודם גילוי שום ספירה. ולא עוד אלא שהדרגה עוד אחרת נמצא קודם

מהכל [אין סוף], לפי המעשים שעושה, כִּדְ הַתְּנוּצָצוֹת מִתְּנוּצָצוֹת וְלוֹהֶטֶת וּמִתְּפַשֵּׁט בְּמַעֲשָׂיו מִמְּדַרְגּוֹת לְמַדְרְגוֹת, [כְּדִין] לְשֵׁלוֹט בְּמַעֲשִׂים [הַנְּמַצָּאִים] לְמַטָּה, כְּמוֹ שְׂרָאוּי. אֲבָל בְּהֵם [בְּסִפִּירוֹת] לֹא נִמְצָא גְבוּל, שְׂאִין הֵם מְבַדְּלִים מִהַבּוֹרָא אוֹתָם כֻּלָּל. אֲבָל לְפִי הַפְּעֻלוֹת כִּדְ נֶאֱמַר בְּהֵם הַגְּבוּל וְדָאִי.¹³ וּמְקוֹם נִמְצָא לְמָה שְׂנַבְרָא מִהֵם [מִהַסִּפִּירוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת] לְהַתְּנֻלוֹת שָׁם.¹⁴

עוֹבְדֵי דְעֵבִיד הָכִי נְצִיצוּ אֶתְנַצִּיץ וְלָהִיט וְאֶתְפֹּשֵׁט בְּעוֹבְדוֹהִי דְרִגִּין מְדַרְגִּין לְשֵׁלְטָאָה בְּעוֹבְדֵין לְתַתָּא בְּדָקָא יָאוּת. אֲבָל בְּהוּ תְּחוּמָא לֹא אֶשְׁתַּכַּח, דְּלִית אֲנִין מְפָרְשִׁין מִבְּרִיהוֹן כֻּלָּל. אֲבָל לְפִי עוֹבְדֵין הָכִי תְּחוּמָא אֶתְמַר בְּהוּ וְדָאִי. וְאַתְרָא אֶשְׁתַּכַּח לְמָאן דְּאֶתְבְּרִי מְנִיְהוּ, לְאֶתְגְּלָאָה תְּמָן. וְכֻלָּא אִיהוּ הָכִי, דְּתִהוּא

גילוי הספירות והיא הנקראת בינה. (עמ' פז) "ומצד הבינה נאצלו כל הכלים דהיינו החיצוניות, בסוד הרשימו". ובסוד היחוד, גזוי רמח"ל עמ' רסז: "אחר שנתפשטו כל הדברים, נתלבש הכל [כללות הספירות] בלבוש אחד, שהוא בינה, שהיא מעלים הענינים אלה. ואחר שנתעלמו, יוצאים הספירות כולם מא"ק עד סוף העשייה". נמצאנו למדים שכל הספירות שמתגלים בחלל - מקום - רשימו הם הספירות של א"ק עד מלכות דעשיה. אמנם לפני הגילוי הזה ישנם הספירות העליונות (מציאות ענין הספירות) שהם מחוץ למקום. ועל ספירות אלה הוא אומר "והכל הוא אחד ביחוד אחד". ראה עוד באדיר, ח"ב, עמ' עד: "זהו ענין הצמצום... שהוא התעלם השלימות שזכרתי. ומיד נשאר נאצל האור הזה והוא הכתר... ואחריו בא ענין התפשטות המחשבה שהיא החכמה... והנה אח"כ התפשטות המחשבה, וההתלבשות בבינה, המדרגה שנשאר בה האור [הרשימו] אז בה היה כל הענינים המוזכרים בא"ק, שבתחילה [א"ק] היה בסוד רשימו ואח"כ ירד הקו. ובאמת הקו יורד ממה שהוא קודם הרשימו הזה, פירוש, כי בקו הנכנס יש כל הדברים הנזכרים קודם הרשימו, וכל אותם הדברים ביחד נקראים חוט הא"ס". נמצאנו עוד למדים שבין הצמצום לרשימו [דהיינו מא"ק עד סוף העשייה] ישנה מציאות אחת שנקראת חוט הא"ס וזהו הענין של הספירות העליונות שהם מעל ל"מקום". ונראה לענ"ד שהרקיע שמדבר עליו כאן רבינו הוא סוד הפרגוד, שפירש באדיר במרום ח"ב, עמ' עז-עט, והוא סוד המסך שנפרס בין הכתר לחכמה, "ואז בו נקבע כל מה שאפשר להתגלות ממה שבכתר. וכל מה שאנו נבין יהיה רק מן הפרגוד הזה ולמטה" (עמ' עט), ועוד שם: "והנה הרישא [כתר] סתומה למעלה מן הפרגוד ופועלת מה שפועלת והפרגוד מאיר ממנה מה שראוי להאיר. והמחשבה [החכמה] עומדת תחתיו ורודפת אחריו. נמצא סוד צורתם צורת א אחת: א שהיא שני יודין [אחד בכל צד], פונות שניהם אל א אחת שבאמצעם, והוא רקיע שמצד אחד מבדיל בין מים למים, ומצד אחד נקרא שמחברם. כי הרי בו נבדלה החכמה מן הכתר, שלא לעלות למעלה ממה שראוי לה. ואח"כ אדרבא, ע"י הרקיע לוקחת מאור הכתר מה שיכול לקחת", ומכוח הפרגוד הזה נעשית החלוקה הראשונה של חז"ר, (שם עמ' עה, פ), וזהו מה שכתב כאן לעיל: "ההוא שבפנים [הפרגוד] הוא שעושה הכל בחסד דין ורחמים".

13. עי' פח"ד עמ' קסה-קסו: "ובענין הזה נמצאות הספירות בלא גבול ובלא מקום, והגבול הוא רק בפעולתם"; כללים ראשונים עמ' רמז-רמח: "ענין הספירות... והם כלל כל התארים המתיחסים לו על שם פעולותיו. בכל מה שנבחין בפעולותיו".

14. המקום נמצא רק למה שנברא מהספירות העליונות, דהיינו לגילויים, שהגילוי הוא חדש (נברא) מה שאין כן הספירות, שהם בעצמם הם אור קדמון, כמו הא"ס, ראה קל"ח פתח ה עמ' יז, אם כן הגבול שייך למה שרוצה הא"ס לגלות.

והכל הוא פך, ששהוא געלם מהכל
[אין סוף] נמצא בכל, ולא התגלה בכל,
אלא [רק לפי] מה שצריך לשעור
העולמות ודאי.

סתיים מכלא בכלא אשתכח, ולא
אתגליא בכלא אלא כמה דבעי
לשיעורא דעלמין ודאי.

ואם תאמר, איך הוא [דהיינו, איך
הדבר]? אלא זה סוד: ומצדיקי הרבים
פכוכבים לעולם ועד (דניאל שם שם).
והמשפלים יזוהו בזהר הרקיע - אלו
עשר ספירות [העליונות]¹⁵ שעל ידם
נודע הכבוד הנעלם של הכל [הא"ס].
והם [הספירות] בזהר הרקיע, כמו
הרקיע שמאיר, ודאי. ובזמן שהם
עומדים להאיר לעולם, אז הם
פכוכבים, מאירים זה מזה וזה לגבי
זה.¹⁶ אבל הנעלם מהכל [האין סוף]
הוא שעושה הכל. והוא שאמר זכור
ושמור בדבור אחד (ר"ה כו"א), שפך כל
המעשים הוא עושה - ברנע אחד.

ואי תימא איך איהו. אלא רזא דא
ומצדיקי הרבים פכוכבים לעולם ועד.
והמשפלים יזוהו בזהר הרקיע, אלין
עשר ספירן דבהו אשתמודע יקרא
סתימא דכלא. ואנון בזהר הרקיע, כהאי
רקיע דנהיר ודאי. ובזמנא דאנון קימין
לאנהרא לעלמא, כדין פכוכביא, נהרין
דא מן דא דא לגבי דא. אבל סתימא
דכלא איהו דעביד פלא. ואיהו דאמר
זכור ושמור בדבור אחד, דהכי פלהו
עובדין איהו עביד ברנעא חדא.

ותשוקת [הספירות] כלם להאיר למטה.
אולם הדברים עולים בתקון שלם,
לחבר הדברים זה בזה, בחבור שלם.
והתנוצצות נוצצת לכל הצדדים, והכל
נעשה בתקון שלם ודאי. וזה סוד:
השמים מספרים כבוד אל [ומעשה ידיו
מגיד הרקיע] (תהלים יטב), [מספרים] -
כבוד של הספירות עומדים ונראים
הדברים למטה. אבל הכל תלוי בהוא

ותיאובתא דכלא לאנהרא לתתא. אבל
מלין סלקין בתקונא שלים, לאתחברא
מלין דא בדא בחבורא שלים. ונציצו
נציץ לכלא סטרין, וכלא אתעביד
בתקונא שלים ודאי. ורזא דא השמים
מספרים כבוד אל (תהלים יט ב) ברזא
דספירן קימין ואתחזין מלין לתתא.
אבל פלא תליא בההוא סתימא דלגו

15. עי' ת"ז, הקדמה א, ע"א.

16. רק כשהספירות עומדים להאיר לעולם אז נחשבים ככוכבים - דהיינו לפי גבולות. וכמו שהכוכבים מאירים זה מזה כך הספירות מאירים זה מזה (ספירות דיושר - הנהגה) והם זה על זה - רמז לספירות של עיגולים שהם זה על זה (בחינת השתלשלות), עי' קל"ח, פתח נט; ובכן ידוע שספירות של עיגולים ויושר זה מה שמתגלה בחלל (מקום) שאחרי הצמצום.

נְעִלְמִם שְׁפָפְנִים [פְּרָגוּד] וְדָאֵי. וְסוּד
הַדְּבָר: שְׂאוּ יְדְכֶם קִדְשׁ [קִדְשׁ, בְּחִינַת
חֻכְמָה]¹⁷ וּבְרַכּוּ אֶת יְהוָה (שֵׁם קְלֹד,ב),
שְׁשִׁיתֵי יָדִים הֵן, חֲמִשׁ [אַצְבָּעוֹת -
סְפִירוֹת] לְיָמִין וְחֲמִשׁ לְשְׂמָאל,¹⁸ וְהֵם
רַחֲמִים וְדִין.¹⁹ וְהַכֹּל נִקְשֵׁר בְּהַהוּא
שְׁפָפְנִים [פְּרָגוּד]²⁰ בְּחַבּוּר אַחַד. וְכֵךְ
צָרִיךְ לְחַבֵּר אוֹתָם חֲמִיד. שְׁמִי שְׁלֹא
עוֹשֶׂה כֵךְ, נִקְרָא מְקַצֵּץ בְּנִמְיֻעוֹת (ע"פ
חֲנִינָה טו,א). אֲלֵא כֵךְ צָרִיךְ לְחַבֵּר אוֹתָן
בְּחַבּוּר אַחַד וְדָאֵי.

וְדָאֵי. וְרִזָּא דְמִלְּהָ שְׂאוּ יְדְכֶם קִדְשׁ
וּבְרַכּוּ אֶת ה' (שם קלד ב). דְתִרְיִן יְדִין
אֲנֹן ה' לִימִנָא וְה' לְשְׂמָאלָא, וְאֲנֹן
רַחֲמֵי וְדִינָא. וְכֹלָא אֲתַקְשֵׁר בְּהַהוּא דְלִגְו
בְּחַבּוּרָא חֲדָא. וְהֵכִי אֲצַטְרִיף לְחַבְרָא
לְהוּ תְדִיר. דְמֵאֵן דְלֵא עֵבִיד הֵכִי אֲקָרִי
מְקַצֵּץ בְּנִטְיֻעוֹת. אֲלֵא הֵכִי אֲצַטְרִיף
לְחַבְרָא לְהוּ בְּחַבּוּרָא חֲדָא וְדָאֵי.

וְלַעֲתִיד לְבֹא [נְאֻמָּר]: בְּיוֹם הַהוּא יִתְקַע
בְּשׁוּפָר גְּדוֹל (יִשְׁעִיהַ כו,שם). שְׁהֲרֵי עֲכָשׁוּ
מִצַּד הַשְּׂכִינָה הַכֹּל נְעִלְמִם הוּא,²¹
וְהַדְּבָרִים הַעֲלִיּוֹנִים אֵינָם מִתְגַּלִּים בְּאוֹפֵן
[הַשְּׁלֵם] שְׁלֵהֶם.²² אֲבָל לַעֲתִיד לְבֹא:

וְלִזְמַנָּא דְאֲתֵי בְּיוֹם הַהוּא יִתְקַע בְּשׁוּפָר
גְּדוֹל. דְּהָא הַשְּׂתָא מְסֻטְרָא דְשְׂכִינְתָא
כֹּלָא סְתִים אִיהוּ, וּמְלִין עֲלָאִין לֹא
אֲתַגְלִין בְּגוֹנָא דְלַהוּן. אֲבָל לִזְמַנָּא דְאֲתֵי

17. וזה החכמה העליונה, המדה שבאה מיד אחר כתר עליון, עי' הערה 12.

18. עי' אדיר במרום ח"ב עמ' פ: "כי הפרגוד לא היה עשוי אלא לפי הסדר הנ"ל של ה' (בחינת כתר), דהיינו ט' אורות [קוצין של ה' וכל א' שלוש תגין, עיי"ש עמ' עה]. "וא' באמצע מקשר כלם." אך ברדיפת החכמה נתפרשו בדרך אחר בסוד ה' כנגד ה' [חמש אצבעות כנגד חמש אצבעות], וז"ס ימין ושמאל מקבילים זה לזה. וזה כי בהיות [עשר] אורות המחשבה מכים בפרגוד, היו גורמים לאורות שהיו כלולים בו להאיר לב' הצדדים, ימין ושמאל, והיו מתפרשים אלה לכאן ואלה לכאן, אותם שיכלו ללכת לימין הלכו לימין, והיינו כתר חכמה, חסד, ת"ת, נצח, כי היו מוכנים אל הימין, והשאר הלכו לשמאל. בס"ז נאמר: "ומעשה ידיו מגיד הרקיע" (תהלים יט ב), דהיינו ה' אצבעות לנגד ה'. והנה אז נשלם השם ב"ה יה"ה [י' - זה הכתר ו' - זה הפרגוד, ה' ה' אלו עשר ספירות של החכמה שנחלקו]. ונלענ"ד שזהו הסוד של הפסוק ידן: שאו ידיכם קודש - שעל ידי שתי הידים, [דהיינו ה' ה'], נשלם השם יה"ה ב"ה - וזהו, וברכו את יה"ה.

19. עי' ת"ז תי' טז, קא, ע"ב.

20. נראה לענ"ד ש"ההוא [סתמיא] דלגו" - שההוא שבפנים, רומז לפרגוד, שכן הפרגוד [הו'] הוא המחבר את השני יודין, דהיינו העשר ספירות של הכתר והתגלותם (חכמה), עי' אדיר במרום ח"ב עמ' עט: "א שהיא שני יודין, פונות שניהם אל ו' אחת שבאמצעם, והוא רקיע שמצד אחד מבדיל בין מים למים, ומצד אחד נקרא שמחברם", עי' לעיל סוף הערה 12.

21. עי' ת"ז תי' מ"ב פ"ב ע"א.

22. שם תי' יח, לא, ע"ב.

יתקע בשופר גדול – מצד של אימא.²³
 ואז הכל יתגלה בגלוי לעיני כל. ואז: פי
 עין בעין יראו וגו' (ישעיה נב, ח),
 בשבעים²⁴ תקונים אלו יתגלה הכל.
 אבל, פי עין בעין – אלו שתי עינים
 מצד של אימא ודאי, [עין] אחת
 בשבעים תקונים של רבי שמעון בר
 יוחאי הגר הקדוש, ואחת בשבעים
 שלדי. שאז: וראו כל בשר יחדו (שם
 מ, ה), שכן גם הבשר יתקן,²⁵ והכל יהיה
 שלם בתקון שלם, באורות של אימא
 שתתגלה על הפנים ודאי.²⁶ אשרי
 חלקם.

יתקע בשופר גדול מסטרא דאימא.
 כדין כלל יתגלי בגלויא לעיני כלל.
 כדין פי עין בעין יראו וכו' (ישעיה נב ח)
 בע' תקונין אלין יתגלי כלל. אבל פי
 עין בעין יראו, אלין תרין עינין מסטרא
 דאימא ודאי. חד בע' תקונין דרשב"י
 בוצינא קדישא. וחד בע' דילך. דכדין
 וראו כל בשר יחדו (שם מ ה) דהא
 בשרא יתתקן נמי, וכלל ישתלים
 בתקונא שלים, בנהורין דאימא
 דאתגליא על בנין ודאי. זכאה חולקהון.

23. שם תי' כא, נז, ע"ב.

24. עי' בגימטריה שבעים, רמז לשבעים תקונים.

25. עי' לעיל תי' כח, בדברי אליהו נביאה, ושם הגוף יתוקן לעתיד לבוא. הגוף יוצא מהסתרת פנים, מכח ההעלם (עי' דעת תבונות עמ' נד-נה), ואולם בזכות שבעים תיקונים של הרמח"ל, גם הבשר (הסתרת הפנים) יתוקן. עי' מאמר הגאולה עמ' צג.

26. הבנים הם בני ישראל, והאורות של אימא היא התשובה; עי' זהר ויקרא ח"ג, טו, ע"ב, וכך אנחנו סוגרים את המעגל, ברישא של תקון זה היה מדובר בתשובתן של ישראל, וכך בתשובה מסתיימת הקדמה זו של האדרא קדישא.